

ΠΑΡΙΣΙ – ΑΘΗΝΑ

Αναζητούν το μέλλον με διαφορετική φιλοσοφία

Στις δύο συνεχόμενες εσπερίδες με θέμα: «Μελλοντικές εξελίξεις μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων – Οι περιπτώσεις Παρισιού και Αθήνας», που διοργάνωσε το ΤΕΕ σε συνεργασία με την Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία, δόθηκε η ευκαιρία σε επιστήμονες, τόσο από την Αθήνα όσο και από το Παρίσι, να συζητήσουν με ποιες προσεγγίσεις, αλλά

και με ποιες διαδικασίες, αντιμετωπίζεται η πρόκληση της αναθεώρησης των ρυθμιστικών σχεδίων των δύο μητροπολιτικών κέντρων. Θεωρητικά, μέσα από τα δύο εγχειρήματα, και οι δύο πόλεις έχουν τον ίδιο στόχο, την αναζήτηση ενός νέου προσώπου για τις επόμενες δεκαετίες, μέσα σε ένα όλο και περισσότερο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Όπως, όμως, αναδείχτηκε και κατά τη

διάρκεια των δύο εκδηλώσεων, το θέμα προσεγγίζεται με διαφορετική φιλοσοφία, τόσο από πλευράς ουσίας, όσο και από πλευράς διαδικασιών. Ειδικότερα:

- Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας περιγράφει το μέλλον της Αττικής με αόριστο τρόπο και το μόνο σαφές είναι πως αυτό γίνεται «όχημα» για να βολευτούν διαμορφωμένες καταστάσεις (οικιστικές, περιβαλλοντικές, οικονο-

μικών συμφερόντων κ.ά.), αλλά και για να δρομολογηθούν έργα τα οποία έχουν εξαγγελθεί, όπως, για παράδειγμα, οι νέοι αυτοκινητόδρομοι της Αττικής, οι οποίοι, κατά πολύ μεγάλο ποσοστό, καθορίζουν και την ανάπτυξη που... πρέπει να προβλέψει το ΡΣΑ! Επίσης, στο νέο ΡΣΑ δεν αποσαφηνίζεται ο ρόλος που καλείται να παίξει η ελληνική πρωτεύουσα, στον ευρύτερο περίγυρο της Ευρώπης,

Ο Πάνος Μαντζιάρας, Σύμβουλος Αρχιτεκτονικής και Πολεοδομικής

Έρευνας του γαλλικού υπουργείου Πολιτισμού, ανέλυσε το πώς ξεκίνησε το εγχείρημα για το «μεγάλο Παρίσι», έχοντας και ο ίδιος από τη θέση του παίξει σημαντικό ρόλο.

Όπως είπε, στα τέλη του 2007, δόθηκε στη δημοσιότητα το κείμενο της διαβούλευσης, το οποίο είχε στην ουσία δύο θέματα βασικά. Δύο παράλληλες ενότητες. Καλούσε από τη μία μεριά τις ομάδες που θα ενδιαφερθούν να σκεφτούν γενικά πάνω στη Μητρόπολη της μετά το Κιότο εποχής: Τι σημαίνει πόλη μετά το Κιότο. Δηλαδή, μετά το 2012, πώς πρέπει μία πόλη να αναπτυχθεί γενικά. Και από την άλλη μεριά, ως δεύτερη θεματική, πώς το Παρίσι μπορεί να παίξει ρόλο σε αυτή τη γενική ανά-

πτυξη των πόλεων μετά το 2012. Η ευρύτερη περιοχή του Παρισιού είναι μια περιφέρεια 12.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων, με 12 εκατομμύρια πληθυσμό, που αποτελείται από 7 Διαμερίσματα και 1.300 Δήμους. Μια Μητρόπολη όπου γίνονται 25 εκατομμύρια μετακινήσεις καθημερινά, εκ των οποίων το 85% από Περιφέρεια προς Περιφέρεια. «Στην ουσία –τόνισε– το πρόβλημα είναι η αναδιοργάνωση των συγκοινωνιών με τρόπο ώστε πλέον να αποφεύγεται το κέντρο στις μετακινήσεις». Το Παρίσι, επίσης, εκτός από το κέντρο όπου ζουν 2 εκατ. κάτοικοι, περιλαμβάνει μικρές και μεγάλες πόλεις μέχρι χωριά εκατοντάδων κατοίκων. Ένα δεύτερο μεγάλο πρόβλημα είναι οι κοινωνικές αντιθέσεις, μεταξύ των καλών δυτικών συνοικιών και των υποβαθμισμένων ανατολικών. Ένας δεύτερος στόχος, λοιπόν, είναι η εξισορρό-

πηση της κοινωνικής αντίθεσης, της κοινωνικής διαφοράς μεταξύ ανατολικού και δυτικού Ile de Grance. Τρίτο πρόβλημα είναι το πώς πρέπει να ξαναοργανωθεί η διοίκηση του ευρύτερου Παρισιού.

Ύστερα από διαγωνισμό, η παραγωγή ιδεών ανατέθηκε σε 10

διοίκηση και ισότητα. Μετακινήσεις. Πρόσβαση στην εργασία και στα αγαθά. Κοινωνική πόλωση. Το φάσμα των απαντήσεων: Η ισότητα ευκαιριών μέσα από ισότροπα δίκτυα μετακινήσεων, συμβολικές αξίες ισότιμα διανεμημένες στη διάχυτη πόλη, στην ευρύτερη πόλη. Τέρμα στη μικρή κατάτμηση

Η προσέγγιση του Παρισιού

αρχιτεκτονικές ομάδες, με αμοιβή 200.000 ευρώ η καθεμία, που, όμως, τελικά το κόστος αυτό να ξεπεράστηκε κατά πολύ. Η δουλειά των ομάδων αυτών ελεγχόταν κάθε τρίμηνο.

Ο ομιλητής παρουσίασε συνοπτικά τις προτάσεις και από τις 10 ομάδες, ενώ επισήμανε ότι η κοινή συνισταμένη των προτάσεων όλων των ομάδων ήταν: Δημοκρατική

του κτισίματος, άρα και της οργάνωσης, της διοίκησης σε κλίμακα κοινότητας. Προτείνουν συνασπισμούς κοινότητων, ένα περιφερειακό κοινοβούλιο κλπ.

Υπήρχαν, όμως, και ερωτήσεις που δεν απαντήθηκαν, όπως το ότι όλα αυτά τα σχέδια δεν στηρίχτηκαν σε σενάρια ακραία. Για παράδειγμα, τι θα γίνει αν έχουμε δημογραφικές εξελίξεις ακραίες. Κύ-

παιδείας, κουλτούρας και οικονομίας. Στην περίπτωση του Παρισιού επιχειρείται να ανατραπούν διαμορφωμένες καταστάσεις, ενώ οι εξαγγελίες έργων θα ακολουθήσουν του σχεδιασμού.

• Στην περίπτωση της Αθήνας, ο ΟΡΣΑ, ένας οργανισμός με άξια, βέβαια, στελέχη, που υπόκειται, όμως, στην πολιτική ηγεσία ενός υπουργείου, κλήθηκε να θέσει επί χάρτου τις πολιτικές επιλογές που είχαν προδιαγραφεί. Αντίθετα, στην περίπτωση του Παρισιού, ο ίδιος ο Γάλλος πρόεδρος κατέφυγε στο διαγωνισμό και κάλεσε δέκα διεθνούς φήμης αρχιτεκτονικά γραφεία, που με την υποστήριξη και άλλων επιστημόνων, πρότειναν συγκεκριμένες ιδέες, στρατηγικές, δράσεις και έργα, μέσα επίσης και από μια ουσιαστική διαβούλευση.

Κατά τη διάρκεια της 1ης επιπερίδας παρουσιάστηκαν οι εισηγήσεις των δύο προσκεκλημένων από το Παρίσι.

της Μεσογείου και των Βαλκανίων, σε έναν κόσμο που ολοένα μεταβάλλεται. Αντίθετα, στην περίπτωση του Παρισιού, περιγράφονται ιδέες και προτάσεις που αποσκοπούν στην ανασυγκρότηση της πόλης, στη βελτίωση των υποδομών και του περιβάλλοντος και σε μια ανάπτυξη της πόλης που θα αναγάγει τη γαλλική πρωτεύουσα στον ευρωπαϊκό χάρτη σε ένα κέντρο

ματα μετανάστευσης που αλλάζουν τελείως το δημογραφικό χάρτη. Πτώση γεννητικότητας, αύξηση των πολιτών της τρίτης ηλικίας, που είναι ήδη γεγονός. Τι θα γίνει αν συνεχίσουν να υπάρχουν οικονομικές κρίσεις και άρα το project δεν είναι εφικτό. Κρίση απασχόλησης, κατανάλωσης, έλλειψη δανείων για κατασκευή, που είναι αυτή που ουσιαστικά κάνει την πόλη να εξελίσσεται.

Υπήρχαν και ερωτήματα που απαντήθηκαν ελλιπώς. Δηλαδή, οι ομάδες κάθε φορά ερμηνεύσανε διαφορετικά τη θέληση του πολίτη. Τι θέλει ο πολίτης. Πώς ερμηνεύει κανείς τις επιθυμίες του. Για παράδειγμα, για την πυκνότητα. Οι μεν λέγανε ότι ο πολίτης θέλει να ζει σε πυκνή πόλη, στο κέντρο, άλλοι έλεγαν ότι ο πολίτης, όπως φαίνεται από τις πωλήσεις των ακινήτων, δεν θέλει να ζει στην περιφέρεια σε μικρά κτίρια.

Ποια είναι η σχέση του πολίτη με την αστικότητα. Τι είναι για τον πολίτη η πόλη επί της ουσίας. Εκεί έχουμε διάφορες ερμηνείες. Όπως, επίσης, και γιατί η πόλη εξελίσσεται, γιατί η πόλη μεγαλώνει. Ποιοι είναι οι κοινωνικοί λόγοι της αστικής διάχυσης.

Με αυτά τα υπέρ και τα κατά, κάποιες ιδέες που ήδη έχουν κατατεθεί κατά κάποιο τρόπο, συζητούνται σε ομάδες οι οποίες έχουν αναλάβει το σχεδιασμό, το σημειακό σχεδιασμό γύρω από το Παρίσι.

Η ιδέα είναι ότι από εδώ και μπρος θα υπάρξει ένα στελέ του μεγάλου Παρισιού, το οποίο θα ξαναπάρει τους 10 αρχιτέκτονες και τις ιδέες τους και θα τις αναλύσει σε επιμέρους ιδέες με νέους διαγωνισμούς, νέες προτάσεις. Ένα είδος δέντρου, στην ουσία, που θα κινηθεί από το γενικό προς το ειδικό.

Προβληματική η μηχανιστική μεταφορά μέτρων από το Παρίσι

Υπάρχουν αρκετές διαφορές μεταξύ Παρισιού και Αθήνας, οι οποίες καθιστούν συχνά τη μεταφορά των παρισινών πολεοδομικών προτύπων και μεθόδων προβληματική, όπως ανέφερε ο **Γιώργος Πρεβελάκης**, καθηγητής Γεωπολιτικής του Πανεπιστημίου της Σορβόνης, ένας από τους δύο προσκεκλημένους ομιλητές από τη Γαλλία. Οι διαφορές αυτές, σύμφωνα με τον καθηγητή είναι:

1. Η σχέση πολίτη και κράτους: Η Γαλλία έχει μια ιστορία δέκα αιώνων εδαφικής και κρατικής σταθερότητας. Ο πολίτης έχει εμπιστοσύνη στο κράτος, θεωρεί ότι το ατομικό και οικογενειακό του συμφέρον συμπίπτει με το συλλογικό. Αντιθέτως, στην Ελλάδα η σχέση κράτους και πολίτη είναι ανταγωνιστική, έρχεται από οθωμανικές μνήμες, το μικρό ιστορικό βάθος του νεοελληνικού κράτους, τις εντάσεις που συνόδευαν την ίδρυσή του και τις περιπέτειές του κατά τη δεκαετία του 1940. Η ταλάντευση ανάμεσα στον αυταρχισμό και την αναρχία φαίνεται αναπόφευκτη. Οι συμμετοχικές διαδικασίες καθίστανται ιδιαίτερα δύσκολες υπό τις συνθήκες αυτές.

2. Η αντίληψη του πολιτικού χρόνου: Η Ελλάδα, ως τμήμα της Μεσογείου και των Βαλκανίων, έχει μακρά εμπειρία ριζικών ανακατατάξεων και αστάθειας. Η μεσογειακή φύση εξαπολύει καταστροφές χωρίς προειδοποίηση (σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές). Η βαλκανική γεωπολιτική θέση, σταυροδρόμι ανάμεσα σε αντιτιθέμενες μεγάλες δυνάμεις, ενισχύει το αίσθημα ανασφάλειας. Ταυτοχρόνως, δημιουργεί την ελπίδα για αναπάντεχες δυνατότητες εξωγενούς πλουτισμού και προστασίας, για τις οποίες ούτε απαιτείται ούτε είναι δυνατή η οποιαδήποτε προετοιμασία. Το πολιτισμικό κλίμα καλλιεργεί τον τυχοδιωκτισμό και αποθαρρύνει τη μακροπρόθεσμη οργάνωση και προετοιμασία που χαρακτηρίζουν τους δυτικοευρωπαϊκούς πολιτισμούς. Γιατί να επενδύουμε στο μέλλον, εφόσον όλες οι προσπάθειές μας κινδυνεύουν να ακυρωθούν από μια φυσική ή πολιτική καταστροφή; Όμως η Πολεοδομία, όπως αναπτύχθηκε σε χώρες με σταθερότητα και συνέχεια, προϋποθέτει μακροπρόθεσμη οπτική και επένδυση για το μέλλον. Οι σημερινές επιτυχίες της Γαλλίας οφείλονται σε αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν δεκαετίες πριν. Ακριβώς το αντίθετο ισχύει για την Ελλάδα. Η σημερινή παρακμή είναι σωρευτικό αποτέλεσμα από αποφάσεις με βραχυπρόθεσμη προοπτική.

3. Αδιαφορία, εχθρική ή φιλική στάση του πληθυσμού απέναντι στην πόλη: Αντίθετα με το Παρίσι, οι περισσότεροι κάτοικοι της Αθήνας έχουν πρόσφατες αγροτικές ρίζες. Η πραγματική τους πατρίδα εξακολουθεί να είναι το χωριό ή η κωμόπολη. Η Αθήνα αντιμετωπίζεται ως χώρος παροδικής διαμονής, ως πεδίο εργασίας και πλουτισμού. Ελάχιστος αθηναϊκός «πατριωτισμός» είναι διαθέσιμος ώστε να αναπτυχθεί μια ισχυρή αθηναϊκή πολιτική κοινωνία. Για τα πλήθη που συνωθούνται στην πρωτεύουσα, η Αθήνα είναι τα «ντουβάρια». Την ψυχή της είτε δεν την αντιλαμβάνονται είτε την προσλαμβάνουν αρνητικά.

«Επιτυχίες λύσεις και επιλογές στο Παρίσι» τόνισε ο καθηγητής «δεν μπορούν να υιοθετηθούν, παρά μόνον εφόσον κριθούν συμβατές με το διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο της Αθήνας. Σε πολλές περιπτώσεις πρέπει να τροποποιούνται σημαντικά, ώστε να προσαρμόζονται στις αθηναϊκές ιδιαιτερότητες. Η μηχανιστική μεταφορά, χωρίς τον έλεγχο της πολιτικής και πολιτισμικής συνάφειας, οδηγεί είτε σε πλήρη εξουδετέρωση των προσπάθειών (το γνωστό πρόβλημα της “μη εφαρμογής”) είτε, ακόμη χειρότερα, σε αντίθετα από τα επιζητούμενα αποτελέσματα».

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης εσπερίδας, εξετάστηκαν τα προβλήματα της Αθήνας σε ένα «τρογγυλό τραπέζι».

«Η πόλη μας, η κάθε πόλη, τουλάχιστον στην Ελλάδα, θέλει έναν ανασχεδιασμό του λειτουργικού συστήματός της, είτε αυτό λέγεται πολεοδομικό σύστημα, είτε λέγεται σύστημα υπηρεσίας του πολίτη». Αυτό τόνισε κατά την εισαγωγική ομιλία του ο πρόεδρος του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, **Ευάγγελος Λυρούδης**.

«Πρέπει να πάμε ξανά στον κόσμο, στο λαό» τόνισε σε άλλο ση-

Αθήνα, δεν το εμπνέει κανένα άλλο μέρος του κόσμου. Αυτό είναι άμεσης προτεραιότητας. Πρέπει να το φωνάξουμε, να το βροντοφονάξουμε. Θα γίνει η Μέκκα του πολιτισμού» επισήμανε σε άλλο σημείο.

«Η τελευταία μου φράση» τόνισε «είναι μια πρόταση που κάναμε ως Σύλλογος Αρχιτεκτόνων, πια, ότι απαιτείται μια σύγχρονη παρακολούθηση και ένας πολυεπίπεδος σχεδιασμός για να αντιμετωπίσει την ανταγωνιστική εξέλιξη στα σύγχρονα δεδομένα».

«Μιλάμε για Παρίσι και για Αθήνα. Είναι δύο πόλεις οι οποίες δεν

Δημόσια μεταφορικά μέσα και κλιματική αλλαγή. Συμπαγής πόλη - Μάχη εναντίον της φυσικής οικιστικής εξάπλωσης.

Οι σχεδιασμοί δεν εφαρμόζονται

«Καταρχήν, υπάρχει μια παράδοση στην Ελλάδα να θεσμοθετούμε ρυθμίσεις πολύ γενικού περιεχόμενου στην πολεοδομία και πολύ μεγάλων κλιμάκων και μία παράδοση, επίσης, που παρ' όλο που είναι μεγά-

πόρους, ενώ παράλληλα η υπερνομαρχία δεν έχει ούτε καν υπαλλήλους. Αφού ανέφερε μια σειρά από ζητήματα, όπως αυτά της αναβάθμισης του κέντρου της πόλης και των αναπλάσεων επισήμανε: «Αρα, λοιπόν, αυτές οι ευρύτατες πρωτοβουλίες, τις οποίες γνωρίζουμε, θα μπορούσαν να αναληφθούν από μια διοίκηση, η οποία δεν ξέρω πώς θα ήταν, δεν την έχω περιγράψει ούτε μου είναι απλό να την περιγράψω, η οποία θα είχε πολιτική αυτοδυναμία

Η Αθήνα θέλει ανασχεδιασμό του λειτουργικού της συστήματος

μείο. «Βλέπουμε, λοιπόν, ότι και αυτό έχει γίνει, σιγά σιγά κανονισμός. Δεν υπάρχει πια στην Ευρώπη, καθόσον γνωρίζω και έχω αντιληφθεί, καμία προσέγγιση χωρίς αυτούς τους λεγόμενους impartial participants. Δηλαδή, αυτούς τους αδέκαστους συμμετέχοντες, που είναι, βέβαια, μια άλλη έρευνα, το ποιοι είναι αυτοί που έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε αυτό το ρόλο του αδέκαστου συμμετέχοντος, του μορφωμένου πια Ευρωπαίου πολίτη που έχει περάσει τη γενική παιδεία. Δεν μιλάμε πια για αναλφαβητισμό, μιλάμε για ανθρώπους που είναι εκπαιδευμένοι και μπορούν να εκφράζουν το "υπεράνω των νόμων"».

«Πολιτισμός και σύγχρονη ζωή για την Αθήνα. Πρέπει να γίνει το προσκείμενο των μορφωμένων του κόσμου. Το βιώνω στους ξένους φίλους μου και γνωστούς. Αυτό το δέος της επίσκεψης στην Αθήνα, του προσκηνήματος στην

έχουν μόνο, όπως συχνά ακούστηκε χθες, πολλές διαφορές, έχουν και κοινά» τόνισε ο **Γιάννης Μιχαήλ**, πρόεδρος της Ελληνικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας. «Είναι δύο πόλεις που τις έχει σφραγίσει ο 19ος αιώνας. Το 1850 στο Παρίσι ο βαρβάρος Οσμάν έφτιαξε τα βουλεβάρτα σκίζοντας δρόμους μέσα στην παλαιά πόλη των Παρισίων. Ας θυμηθούμε ότι μόνο 30 χρόνια πριν οι ημέτεροι Κλεάνθης και Σάουμπερτ φτιάξαν και αυτοί μια νέα πόλη στην Αθήνα, όπως πολύ ωραία τη μελετάει ο συνάδελφος Γιάννης Τσιώμης, συνάδελφος των κυρίων ομιλητών στο Παρίσι. Και αυτοί ονειρεύονταν βουλεβάρτα, τα πετύχανε και που roint de vue προς την Ακρόπολη. Τότε τα πέτυχαν, εμείς φροντίσαμε να τα κλείσουμε».

Στη συνέχεια, έθεσε τους τρεις άξονες της συζήτησης που ήταν: Διαδικασία προσέγγισης των προβλημάτων και διοίκηση του χώρου.

λες οι κλίμακες, δεν τηρούνται ποτέ», τόνισε παίρνοντας το λόγο η αρχιτέκτων – πολεοδόμος **Ράνια Κλουτσιανιώτη**. «Αυτοί, εάν θέλετε, οι στόχοι του ρυθμιστικού σχεδίου του 1985, του σχεδίου του Τρίτση, ήταν πραγματικά και στόχοι γενικής κλίμακας που είχαν τεθεί, αλλά ποτέ δεν εφαρμόστηκαν. Και για ποιο λόγο δεν εφαρμόστηκαν; Η προσωπική μου άποψη είναι ότι δεν έχουμε ποτέ ελέγξει και δεν ελέγχουμε ποτέ το ρεαλισμό των προτάσεων. Την εφικτότητά τους. Δηλαδή, δεν προσεγγίζουμε το χώρο στις κλίμακες που πρέπει να προσεγγίσουμε το χώρο».

Στη συνέχεια η ομιλήτρια τάχθηκε υπέρ της μητροπολιτικής Διοίκησης στην Αθήνα, επισημαίνοντας ότι σήμερα ο ΟΡΣΑ είναι υπό τη σκέπη του εκάστοτε υπουργού και χωρίς

και θα είχε και πόρους». Η ομιλήτρια τόνισε, επίσης, την ανάγκη μείωσης της εξάρτησης από τα ΙΧ, επικρίνοντας την πρόβλεψη του νέου ΡΣΑ για τους νέους αυτοκινητοδρόμους σε όλο τον Υμηττό. Είναι εξωφρενικά πράγματα αυτά, είναι έξω, δηλαδή, από το αυτονόητο, τόνισε και συνέχισε:

«Πιστεύω ακριβώς ότι με αυτά που λέγαμε προηγουμένως, με τους βελονισμούς και τα ριζώματα μέσα στην πόλη, εάν αυτά συνδυαστούν με πόλους ευρύτερους, με πόλους που θα έχουν σχέση και με τη συμπαγή πόλη και την ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης, θα έχουν σχέση και με την περιφέρεια της πόλης και θα μπορούν να εξυπηρετήσουν και περιφερειακά και ακινικά, τόσο τον πεζό όσο και το μετακινούμενο για όλες τις χρή-

σεις, όχι μόνο για τις μετακινήσεις της εργασίας, τότε πιστεύω ότι θα αντιμετωπίσαμε ικανοποιητικά και τα φαινόμενα της μόλυνσης της πόλης, δεδομένου ότι έχουμε το κάτω μέρος της, τον Ελαιώνα, ο οποίος είναι, ας πούμε, η πηγή από την οποία η πόλη θα έπαιρνε ανάσα, δεδομένου ότι είναι η μεγάλη και η χαμηλή κοιλάδα του Κηφισού. Δεν έχει γίνει Ελαιώνας, δεν έχει ξαναγίνει τίποτα που να είναι σπουδαίο και θα έδινε πραγματικά

ται να κάνουμε τίποτα, ούτε θα μπορέσουμε ποτέ να πετύχουμε κάποια ανάσχεση στα προβλήματα της άναρχης εξάπλωσης των αστικών κέντρων της χώρας. Να πούμε ότι η πρώτη περιοχή στην οποία θα έπρεπε να λάβουμε ένα τέτοιο μέτρο νομίζω ότι είναι σαφές για όλους μας εδώ είναι η Αττική».

Καινοτόμες πολιτικές και σχεδιαστικές πρακτικές

«Μας ενδιαφέρει -πιστεύω ότι

τόνισε παίρνοντας το λόγο η **Ελίζα Παναγιωτάκου**, καθηγήτρια του ΕΜΠ.

«Χρειαζόμαστε όμως» πρόσθεσε «και έρευνα και εργαλεία και μηχανισμούς και συναινετικές διαδικασίες. Χρειαζόμαστε περισσότερο συναινετικές διαδικασίες από την από τα πάνω διαβούλευση. Εάν αυτά είναι υποθέσεις εργασίας που έχουμε, νομίζω ότι δεν μπορεί να μας καλύπτουν τα ρυθμιστικά όπως είναι σήμερα». Προς την κατεύθυνση αυτή πρότεινε το ΤΕΕ, μαζί με το ΥΠΕΧΩΔΕ και με άλλους ερευνητικούς φορείς, να προετοιμάσει έναν διαγωνισμό.

«Εγώ πιστεύω ότι, με την εμπειρία αυτών των χρόνων, πρέπει να υπάρχει μια συμμετοχή ουσιαστική, με λόγο ισχυρό και της Αυτοδιοίκησης, για να υπάρχει μια εξισορρόπηση, γιατί η εμπειρία που έχουμε από τη διαχείριση του χώρου και από το πρώτο ρυθμιστικό σχέδιο και με την ίδρυση του Οργανισμού της Αθήνας, πιστεύω ότι μας

κυρίως αυτό που θα πρέπει να υπάρχει για το χώρο θα πρέπει να είναι η παρακολούθηση. Η παρακολούθηση εφαρμογής του όποιου ρυθμιστικού αποφασίσουμε».

Επίσης, τόνισε ότι πιστεύει πως ο πυρήνας όλων των ορεινών όγκων, των μεγάλων ορεινών όγκων της Αττικής πρέπει να είναι δημόσια περιουσία.

Εξέφρασε ακόμη τη συμφωνία του για τη συμπαγή πόλη, να μην υπάρχει αυτή η γραμμική επέκταση όσον αφορά την Αττική, αλλά, πρόσθεσε: «Πρέπει να πούμε ότι υπάρχει μια σαφής υστέρηση όλων των πολεοδομικών σχεδιασμών που υπάρχουν παντού», προσθέτοντας ότι σήμερα το 90% της Ανατολικής Αττικής δεν έχει αποχέτευση, ότι δεν έχει αντιπλημμυρική προστασία και ενώ είναι σε πληθυσμό, όση η Ήπειρος και η Κρήτη, δεν διαθέτει νοσοκομείο.

Τέλος, τόνισε ότι πρέπει να προστατευτούν οι ελεύθεροι χώροι και ότι, εκτός από το θαλάσσιο μέτωπο του Σαρωνικού, πρέπει να αναπτυχθεί εξίσου και το θαλάσσιο μέτωπο του Ευβοϊκού.

Ο **Γ. Πρεβελάκης** διαφώνησε με τη μητροπολιτική διάρθρωση της Αθήνας, υποστηρίζοντας ότι μια τέτοια διάρθρωση θα επιδεινώσει τα προβλήματα. Επισήμανε ότι η αντιμετώπιση του κυκλοφοριακού έχει επείγοντα χαρακτήρα και πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ασθένεια. Τέλος, επισήμανε ότι η Αθήνα κινδυνεύει να διασπαστεί σε συγκρουόμενες περιοχές, άλλες από τις οποίες στεγάζουν τη δυστυχία και άλλες τη κλιδή. Επίσης, τόνισε ότι είναι λάθος η υποβάθμιση του κέντρου με την απομάκρυνση υπουργείων και την αποκέντρωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και ότι αν συνεχιστεί αυτή η παρακμιακή του πορεία η Αθήνα δεν θα μπορεί να συγκριθεί πια με το Παρίσι, αλλά με τη Βηρυττό.

με την κλίμακά του μια ανάσα ζωής, μια ανάσα σε όλο το λεκανοπέδιο».

Αναφερόμενη, τέλος, στο θέμα της συμπαγούς πόλης τόνισε ότι «εάν δεν αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της εκτός σχεδίου δόμησης, ας πούμε, προς το παρόν, με δραστικό περιορισμό, ώστε να φτάσουμε κάποτε στην απαγόρευση, δεν πρόκει-

πρέπει να μας ενδιαφέρει- η διερεύνηση των νέων συνθηκών συντοχής των αστικών κοινωνιών και γι' αυτό χρειαζόμαστε καινοτόμες πολιτικές και σχεδιαστικές πρακτικές. Σε αυτό το πλαίσιο, χρειαζόμαστε ένα ευέλικτο, εννοιολογικό, μεθοδολογικό και θεσμικό οπλοστάσιο του σχεδιασμού. Ασφαλώς καινούρια διοικητική δομή». Αυτό

έχει δώσει δείγματα ότι κάτι πρέπει να αλλάξει σε αυτό το χώρο» τόνισε παίρνοντας το λόγο ο **Λεωνίδας Κουρής**, Νομάρχης Ανατολικής Αττικής.

Επίσης, επισήμανε ότι «εάν γίνει μητροπολιτική διοίκηση, ενδεχομένως να είναι υπό την εποπτεία ο όποιος οργανισμός ή όποια υπηρεσία θα διαχειρίζεται το χώρο, αλλά

ΥΛΙΚΑ ΣΙΚΑ **ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ • ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ • ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΟΜ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ**
 GUNITE απο το 1979 • ΕΠΟΞ. ΡΗΤΙΝΕΣ ΕΡΟΧ 200, 203 **Ταφ σιγμα**
 • Ελάσματα • Ενέσεις • Ανθρακούφασματα
 • ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ ΚΟΠΗ • ΥΛΙΚΑ • ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ Τηλ.: 0106844069 • 0944/317197 **ΥΛΙΚΑ ISOMAT**